

Ядро, файлова система, потребители, команден ред

представени от

Георги Чорбаджийски

<http://georgi.unixsol.org/> georgi@unixsol.org

и

Васил Колев

<http://vasil.ludost.net/> vasil@ludost.net

Съдържание

- ПОМОЩ!
- Какво е UNIX?
- Потребители
- Файлова система
- Изпълнение на програми
- Редактиране на текст
- Полезен конзолен софтуер

Къде да търсим помощ?

- Linux е един черен екран с букви?!?
- За всичко има документация
- Командите `man` и `info`
- Къде още да четем и да питаме?
 - <http://linux-book.hit.bg/>
 - <http://linux-bulgaria.org/public/guide.html>
 - <http://bhp.hit.bg/>
 - <http://linux-bg.org/>
 - <http://linux-bulgaria.org/>
 - <http://www.tldp.org/>

UNIX

- Основни функционалности
 - Многозадачна
 - Многопотребителска
 - Преносима
- Архитектура
 - Ядро
 - Говори си с хардуера
 - Потребителски програми
 - Вършат едно, но го правят добре!
- Стандартен вход и изход

Потребители / Групи

- Потребителско име и идентификатор
- Пароли
- Групи
- Домашна (home) директория
- Команден интерпретатор (shell)
- Специални потребители
 - root
- Основни команди за работа с потребители
 - useradd (adduser), passwd, usermod
 - groupadd, groupdel, groupmod
 - id, finger, w, who, last
 - su

Файловата система

- Основен принцип в UNIX – всичко е файл
 - Директории, файлове, символни и твърди връзки, устройства
- Права за достъп до файловете
 - собственик, група, други
 - четене, писане, изпълнение (rwx)
- Основни команди
 - Разглеждане – `ls`, `cat`, `head`, `tail`
 - Търсене – `find`, `locate`, `grep`
 - Промяна на атрибути – `chmod`
 - Копиране, местене (преименуване) – `cp`, `mv`, `ln`
 - Създаване и изтриване на файлове – `cat`, `touch`, `rm`
 - Работа с директории – `cd`, `pwd`, `mkdir`, `rmdir`, `tree`
 - Работа с устройства – `mount`, `umount`, `fuser`

Файлова система (2)

- Кое къде е?

- /bin основни програми на операционната система
- /boot ядрото на операционната система
- /dev файловете (устройства), отговарящи на хардуера
- /etc глобални конфигурационни файлове
- /home домашните директории на потребителите
- /lib най-важните системни библиотеки
- /mnt обикновено тук се монтират външните устройства
- /opt инсталации на големи софтуерни пакети, като KDE и Gnome
- /proc достъп до различни параметри на операционната система
- /root домашната директория на root потребителя
- /sbin основни програми използвани от root
- /tmp временни файлове
- /usr повечето инсталирани програми, помощната информация и др.
- /var данни на системните програми

Програми / Процеси

- Изпълнение на програми
 - Права за изпълнение
 - Променливата PATH
- Основни команди и клавиши
 - ctrl-z, ctrl-c
 - Какво работи? - `ps`, `top`
 - Спиране на програми – `kill`
 - Контрол над програми - `&`, `bg`, `fg`, `jobs`
- Отдалечен достъп – `ssh`, `telnet`

Редактиране на текст

- vi
 - Режими на работа
 - Как да изляза от тук??? - [Esc], :q!
 - Как да запиша файл? - [Esc], :w или :ZZ
 - Как да отворя файл? - vi filename
- mcedit
- Команди за работа с текст
 - cat, tac, head, tail, wc, cut, sort, uniq, grep, sed, tr и много други (вижте info coreutils)

Полезни конзолни програми

- `wget` – програма за изтегляне на файлове
- `ftp` / `ncftp` – ftp клиент
- `lynx` / `links` – веб браузъри
- `msn` – ICQ клиент
- `cal` – календар
- `mplayer` – мултимедийна програма
- `mpg321` – слушане на музика
- `mc` – файлов мениджър

Въпроси?

Сега е момента да питате...

Това е краят

Благодаря за вниманието!